

EDINOST

(Večerno izdanje.)

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v letih izdanih ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — Obojno izdanje stane: za eno leto . . . 10.—, za tri leta . . . 26.—, za pol leta . . . 5.—, za vsa leta . . . 10.—. Na naročbe brez priložne saradnje se ne jemlje opla.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnici tobaka v Trstu po 2 svč., v Gorici po 3 svč.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslovne in debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javna zahvala, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnice, reklamacije in oglase sprejema upravnišče ulica Caserma 18. Odpri reklamacije se preste polnino.

„V edincosti je moč!“

Poslanec Spinčić o iredenti.
 Govoril v seji poslanske zbornice dne 16. decembra 1893.
 (Po stenografskem zapisniku.)

Izgređi proti državi s veleizdajskim namenom.
 (Dalje.)

Attilio Brusati, skua v svoji knjigi „Gli eredi della Turchia“, Milano 1890, v četrtem poglavju dokazuje, da bo Avstrija Trentin in Primorsko odstopila Italiji in da mora, dokler se to ne zgodi, s Italijani v tej zadevi prijazno ravnati, kakor se tudi res ravna. Govorim samo o Primorskem.

Paolo Fambri v knjigi „Antologia Italiana“, ki se tudi pri nas precej čita, se trudi dokazati, da spada Istra in sploh vse Primorsko z Reko vred in jeden del Kranjske historično, etnografsko in geografsko k Italiji, da mora to Avstrija priznati in do odstopa tega ozemlja s Italijanskim prebivalstvom Primorske in v šolah, v uradih in v cerkvi prepeljati za Italijo.

List „L'Indipendente“ berete lahko vsaki dan v bralni sobi drž. zbora in osvedočiti se morete, da piše ta list o Avstriji tako, kakor da je inozemstvo. (Čujte!)

„Il Mattino“ — to je še važneje — izhaja z vladno podporo v Trstu (Čujte!) in piše v številki z dne 3. novembra 1891 „E così Trieste, l'italiana Trieste“, „Italijansko mesto“ se pravi kar naravnost in ta list piše najsrdečije zoper ustanovitev slovenske šole v Trstu ter ima skoro v vsaki številki stalno rubriko: „Fatevi soci della Lega Nazionale“ — katero „Lego“, misli sem že omenil.

Prej omenjeni list „Il Giovine pensiero“ pisal je v številki z dne 3. novembra 1891. govoreč o „Legi“: „Le provincie italiane soggette all'Impero“ in navaja kot te podvržene provincije Gorico, Trst in Istro.

Tudi v dež. zboru se pri raznih prilikah govori o italijanskih provincijah monarhije, dasi izvažajo Trentin sploh ni italijanskih provincij. Tako je pri nas že navada. Kakor znano, so na nekih zemljevidih Trentin in vse Primorsko do Reke zaznamenovani kot del Italije. (Klic: Etnografsčen!) Etnografsčen! 400

tisoč do 500 tisoč Hrvatov in Slovencev ne šteje nič proti 300 tisoč Italijanov. Imenoval sem Trentin le ker je na zemljevidih zarisana. Taki zemljevidi se nahajajo tudi po primorskih uradih in v nekem istrskem okraju se se tudi v šesti več let rabili. Ali se še kaže rabijo, mi ni znano. Te zemljevide so iz ljudskih šol odstranili tisti slovanski okrajni šolski nadzorniki, kateri se v italijanskih listih in v dež. zboru najbolj napadajo. Tak okrajni šolski nadzornik, ki je bil tudi že večkrat napaden, ker je svoje dolžnosti nepristranski izvrševal, odločil je te dni nadzorništvo, ker ni mogel več prenašati šikan znanega viteza Schwarz, naperjenih proti njemu in proti hrvatskemu prebivalstvu v tem okraju. Pri raznih prilikah se tiskajo posebni listi, ki se razpošiljajo po pošti ali pa na ulici razdajajo. Tako je dne 9. januarja 1879. bil tiskan v Rimu oklic na „Fratelli Istriani, Triestini e Trentini“ ter podpisan z „Alcuni deputati“. Ta oklic se ni samo po Trstu, ampak tudi po drugih primorskih mestih razposlal. V njem se govori o dveh udih, dve membra, katere ima „lo straniero“, tujec, še v rokah. O kroni se govori z besedami, katerih ni moči ponavljati, bratje se pa pozivljajo, naj vztrajajo v boju, dokler ne pride dan rešitve iz okov. Druga taka tiskovina je naslovljena „14 Marzo“ in podpisana „Il comitato del Circolo Venti Dicembre“, datovana Trieste, Marzo 1891“, „Tip. segreta del Circolo Garibaldi“. V tej tiskovini se popisujejo čutila, s katerimi mislijo Tržačani na kralja Umberta na le-tega rojstni dan in izraža protest zoper sedajni položaj, v katerem se nahajajo. Prav karakteristične so besede: Borimo se zdaj za naš jezik in za našo narodnost s svetimi orodji, z vzgojo, z delom, z razširjanjem naših idej in pripravljamo se za sveti dan, ko se bomo borili za svobodo in merili svoje sile s našimi zatiralci“. Besed o našem cesarju in kralju ne morem ponavljati. H koncu se proslavlja še „Oberdank“ in se zaključuje spis s klicem: „Viva l'Italia, viva il Re“.

Tiskovina, natisnena „per cura e coi tipi segreti del Circolo Garibaldi — Trieste 1892. N. 3. „Alere Flammam“, — „Canti della Patria“. Ta publikacija ima namen, razširiti mej narodom tiste rodoljubne pesmi, katere je Avstrija k

deljeval zaspavo o svojih upravnih zmoglostih. Jurica ga je poslušal iz pljudnosti, Lotika pa je bila tiha, kajti prvič je niso zanimala načela takšnega modernega „magnificenza“, drugič pa, jej je bil selo neugoden njegov premolkli, skraj da obloženi glas. Slednjic jo je tudi skrbelo zaradi tega, ker ju je tukaj našel. Kamen se jej je svalil od srca, ko se je poslovil od nji, kajti dež je pojenjal. Dlje časa sta gledala tiho za njim izpod hleva, kako se odmikata sibirskoj se.

— Pogled, kako nenaravno in prisiljeno hojo ima! pretrga Lotika prva tistino, ker se jej je videlo smešno, kako se Majdak nagiblje pri vsakem koraku z vsem životom ter hita s petama, kakor kak kavalierist.

— O, prosim, to je jako elegantna hoja — vsi fini ljudje hodijo tako, to je jahaška hoja, odgovori jej resno Jurica. Sicer pa vsejedno, v nečem vendar greši proti „šiku“: pravi kavalir ali sportsman, kedar gre na lov, ne obleče se v tako čisto, novo obleko in ne vzame seboj tako svetlih jermenov in puške — v tem se je smotil. Naj pogleda meno: jas vsamem potrpane hlače in brezbarveno opravo — zato pa imam, svojo lančastersko — pravo belgijsko; mej tem ko

ostracizmu obsodila. Tem pesmim, ki so prbudile ves narod, sledile bodo druge pesmi, namenjene našim provincajam“.

To je perijodična publikacija, kar kaže tudi št. 3. Razdaja se po vsem Primorskem. To številko imam iz Gorice. Mej drugim je tu citati: Rumeno-črno — proklete barve, kdor jih nosi, bodi proklet; smrt Judežu, ki na svojih prsih nosi svetinjo, katero mu je dala Avstrija“. (Čujte!)

(Dalje prih.)

Slovenska Ljubljana.

V Ljubljani, 8. prosinca 1794.

Dosegla je konečno, metropola slovenska, po čemer je tolikanj hrepnela, v kar so zastavili prvobiteltji za samostojnost glavnega mesta današnje Slovenije, vse svoje moči — ves napor svoje bistre zmožnosti: — ulice in ceste v beli Ljubljani svale se bodo poslej jedino slovenski!

Kolikoga pomena za najbližjo bodočnost Ljubljane in njenih prebivalcev zamore postati ta odlok najvišjega sodišča, to se še tako določno danes razsojati ne da, gotovo je samo, da pomeni več, nego same črke, s katerimi bodo zaznamovane pesaže v novodobni Emoni.

Da je najvišjega sodišča odlok podoben bombi, ki iz anarhističnega tabora pade v razburjeno maso, to se kaže še to uro v ostrogu našega političnega nasprotjaka: nevolja, kakorino je mej našimi neprijatelji vsikdar pričakovati, kedar si priborimo Sloveni mrtvo svoje pravice, pojavlja se v njihovih vrstah; in šumenje, podobno onemu pred točo in nevihto v oblakih, se je pričelo na vsem avstrijsko-tertonskem obzorji. Neki šidovsko-nemški list v svojem plačanem nemškem patriotizmu zašel je iz ravnovesja tresnega računa tako daleč, da grozi celo Ljubljani s posledicami, o kakorinih bi se najbolj zagrisenemu „Deutschkrienerju“ ne sanjalo: ta list pravi, da utegne valed samoplovenskih aličnih napisov v Ljubljani tako daleč priti, da bude Ljubljano poznati le še po specijaliteti neke vznak ležede živali. Da bi ta izrek izviral še iz pristno nemškega peresa, bi se še ne bilo tolikanj čuditi, kajti nemški šovinizem rodil je že vse drugo cvetove in seče, a ta „witz“ izvira naravnost iz šidovske omare za močgane. Trgovske agente je menda

on ima še-le lefoševko! Lotika ga ni poslušala, kaj da govori.

— Veš kaj, ga pretrga, meni je prav nevač, da naju je videl tu. Prav sremujem se.

— Saj tudi meni ni prav! reče Jurica tor vdari s nogo ob tla. Skoro gotove pove vse to tvojemu očetu.

— A, tega se ne bojim, kajti poredkoma zehaja v našo hišo. Saj veš, kakšno političko nazoro goji moj oče, in da ne mara Majdaka. Seveda: slednjic morajo oče vendar vse izvedeti. Tu je mislila prvič na poroko.

Jurica se zganje po teh besedah Lotikinih — sicer ne radi poroke, ampak radi političkega stališča, koje je zavzimal Lotikin oče.

„Ha, ta gotovo ovadi vlad, da sem v svezni s Lapsanovičem, katerega grdo gledajo dandanes. Škoda, da ima takov pretiranec toli lepo hčer! Oh, sam vrag je prinesel tega Majdaka, kajti denuncijant je in me utegne še prijaviti, kar mi lahko škoduje!“ mislil si je Jurica, brišoč si znoj, ki ga je oblival. Hkrati je postal Jurica povse hladin in tih.

Huda ura je mej tem prestala. Grdi, črni oblaki — so se sicer še razprostirali nad hribovjem tam daleč na zapadu, kjer se je pokazala krasna mavrica; a ostalo obzorje

jelo skrbeti, kako bude v bodočnosti za njihov „handle“ v beli Ljubljani, ako se ta necega dne popolnoma posloveni? Kajti, da je Ljubljana v trgovskem in prometnem obziru danes tako daleč (?) „znana“, to je brezdvajbeno zasluga nemško-šidovskih ponujadev . . . ?!

Ali branitelj slovenske samostojnosti mesta Ljubljane se gotovo niso prav nič osirali na „o wai!“ krivonosih prenočevalcev Malčevega hotela, marveč imeli so resnejše namene pred očmi, namene, ki so se zgodovino domovine slovenske mnogo rasešnejšega pomena, nego je šidovska, žalibog še v toliki meri v našo metropolo kolportirana „Ausverkauf-trgovina“! In tem slavim braniteljem kličemo iz vsega srca: slava! In to, kar so dosegli se svojo iskreno resnicoljubnostjo, je tudi povsem naravno in samo ob sebi umevno.

Osrimo se toraj na zgodovinsko podlago opravilene sahteve glede na ulične napise mesta Ljubljane.

Samo ob sebi umevno je, da Sloveni nismo pali iz oblakov v našo domovino, marveč, da imamo v njej svoje stalne pravice domovinstva še od davnih vekov sem. Kajti, ako bi bili mi to, za kar se nas smatra od strani nezamne denuncijatovske politike, morali bi bili še v dneih viharne minulosti naše popolnoma izginiti ras povrže zemlje! Nasprotno smo se ohranili kot izvirni element čez vse boje sem v naše dni, — v dneve, ko je jela cveteti v narodu slovenskem zavest, da smo prvotni, ali ako še ne prvotni gospodarji naše sedanje domovine, da imamo no teh tleh starejša prava, nego naša privandranj, po frisinških škofih v deščelo zanečeni politični nasprotniki!

In to je jedro vsega narodnega, socialno-kulturnega boja našega: — mi smo bili prvi tu, toraj nam gre prvim pravica gospodovati na tej zemlji; in še le tedaj, ako bi mi prostovoljno odnehali od svojeje prava, ako bi svojo domovino prodali posneje naseljenim rodem in narodnostim, tedaj bi imeli oni pravice, katere si hučejo nam čez glavo brutalno privrajati!

Ker nam gre za ohranitev prvenstva v svoji domovini, zategadel se borimo, zategadel nam je smagovati svoje privandranje nasprotnike; in to prvenstvo ni jedino v Ljubljani, to prvenstvo seza gori čez Inozem in Dunaj, to prvenstvo seza daleč čez Trst in morje adrijsansko!

In iz tega našta v boju za prvenstvo je razvidno, kako ogromno delo nas še čeka, prej ko bo dopoljeno, kar sahteve resni klic ponižovane matere Slovenije!

je postalo zopet jasno in solnčni traki so obsavali vnovič ves okraj. Mokra trava in listje je bliščalo raz vej visokih dreves in raz strohe hleva so se odile debele kaplje. Tam daleč pa se je kadilo iz zemlje od velike vlažnosti.

— Sedaj moreva iti, pregovori Jurica — Torej greva? vpraša Lotika. — Kakor veleval, Lotika! — Jas bi najrajši — pretrga ona neodločno in sramešljivo samo sebe. — Da ne greva v Orešje? jej poseže živahno v besedo Jurica. — Gotovo, odgovori deklica smejuč se ljubeznjivo, saj tu se tudi tako lahko sprehajava. — Prav govoriš. Povrniva se domov, da si takoj isprosva očetov blagoslov. Naprosil ga bodem tvoje roke. — Ah, da, da! Ali pa ne; ah Jurica, ne, ne še danes. Pride še čas za to. Jas se sramujem pred očetom, ker me smatra še otrokom. Sinoci še se je norderal z mano, da se igram s „pupo“, in sedaj naj stopim pred-enj in mu rečem: „Očka, jas sem za ljubljena — ta tukaj je moj izvoljenec!“ (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Tri povesti brez naslova.

Hrvatski epikal, Kasperij, Šander, Bljak, (6) **Troje povest.** (1890—1870)

(Dalje.)
 Jurica se mu je globoko priklonil. To je bil namreč domači podžupan Majdaka, ali kakor se je on podpisoval: „Majdakh“, čeprav ni bil plemič in se tudi izmed njegovih sorodnikov ni nikdo tako podpisoval — tudi njega oče ne — ki je bil posestnik neke krčme v Zagrebu — ker ni znal pisati.

— Gospoda so sbežali pred dešjem? spregovori prišlec, poklonivši se najprej dekletu, potem Jurici. Zatem je pričel pripovedovati, da je bil na lovu s grofom L., pri katerem so gostje tudi iz Francoske. Grof da je trikrat poslal ponj, sbok česar je moral iti, čeprav ima obilico dela. Tudi radi tega se je sedaj moral ločiti od društva, da se prepriča, so-li starešinstva popravila občinsko pot, kakor je skuksal pred tremi dnevi.

— Pri meni mora vse iti brzo in natančno, kajti to je moje načelo. Tu je na-

Z odlokom najvišjega sodišča zajamčena je svoboda ljubljanski občini, v svoji Ljubljani zaznamenovati prometne črte v svojem prvotnem, slovenskem jeziku in odstraniti iz javnosti jezik onega prebivalstva, čegar rod se je naselil v mesto, ko smo mi še davno tu bili.

Značilno, da, preznačilno za slovensko otrpljenost v stoletnem jarmu tujstva je pač, da je bilo treba tako dolgo čakati, da je bilo treba sodnijskim potem iskati pravico, ki nam tu po naravi gre. Kako bridka, kako nevarna je ta otrpljenost naša, kadar gre staviti strog, resno sahtevo do posiljenca v deželi, naj nam vrne to, kar si je brutalno prisvojil, sklepati je lahko iz tega, da se čuje iz mnogih slovenskih ust, da je bilo nespametno tirjati za Ljubljano samoslovenskih napisov ter da se boče ta tirjatev še trdnostno maščevala nad nami!

Naravnost čuditi se ni takim strahopetim izjavam, vsaj prihajajo iz duš, ki so vajene nemškega jarma in katerim se zdi kot grešna predrznost Slovencev v Ljubljani, da kaj takega storiti zamorejo!! Da, take podle duše podobne so psu na verigi, kateri tiči nazaj v okove, četudi mu pokafel prostost; take duše ustvarjene so naravnost za bič in ne zaslužijo drugega nego bič in samo le bič! Žalostno, a resnično! Toda od kod izvira ta otrplenost, ta indolencija naroda slovenskega sploh? Gotovo le iz dolgotrajne duševne sužnosti, v kateri se narod nahaja. Baš, kakor bi se poniževanemu in ponižnemu blapcu zdelo greh, pokazati krutemu svojemu sapovedniku enkrat sobo, — ravno tako boče „bolelo srce“ marsikoga iz naših vrat sedaj, ko smo po trdi borbi dosegli pravico srna, katero nam je namenila priroda sama. — Da! mi smo bili in smo vajeni istine, da nam nasprotnik, oziroma zatiralec naš, — podoben onemu pohlepnežu, ki je prosjaču, prosečemu za košček belega kruha, dejal: „brate, tebi bi škodovalo beli kruh jesti“, le da ga je sam pozobal — na naše moledovanje za svobodo v onomer le odgovarja: „Vam bi svoboda škodovala“.

Ako bi se pritožbi ljubljanske občine ne bilo ugodilo in bi se tudi takoj uvedli nemško-slovenski ulični napisi v bližnjem mestu Kamniku, kakor je to že prav odločno zahtevalo tamošnje okrajno glavarstvo, — tedaj bi bili nadalje javkali in bi se v javkanji morda srečneje čutili, nego zdaj, ko nam je javkanje doneslo nekoliko pičlega sadu. Kajti za jadovanje je Slovencev smofen, za to smešno jadovanje, kateremu se politični naš nasprotnik le, smeja čeh: Slovenec samo malo pojavka, pa je sročen in zadovoljen, drugega mu ni treba in drugega (vsaj odločno) niti ne zahteva!

A stvar mora postati druga!

Na mesto komičnega javkanja nastopi tresna in krepka z vest, da imamo pravico prvenstva v svoji domovini in še daleč preko nje moje čez, od koder je bil po drugorodnih istianjen naš rod; — a kar je tedaj ugonobila tuja moč, to si zagotovi zopet moč narodne zavesti in duha slovenskega! In v avesti si bodimo, da kadar se to zgodi, Slovencev ne boče več trepetal v strahu, da je storil svojemu tlačitelju krivico, ako si je pridobil mrvice pravice svoje na svetu!

Z ozirom na narodne manjšine v mestih Gorica, Trst, Celje, Celovec, Maribor, Brno itd. je odlok vrhovnega sodišča danes še gotovo malotolažjivega pomena, kajti v teh mestih odločuje danes še nam nasprotno juča občinska uprava in gotovo je, da vsled tega odloka, s katerim je zajamčena svoboda slovenskega javnega prava v Ljubljani, zavlada po imenovanih mestih še toliko divjiša gonba zoper Slovence, nego je bila puprej. A tega se Slovanom ondot ni treba plašiti, marveč v zavesti, da bi ondi tudi bez odloka za Ljubljano gotovo ne bili dosegli še tako kmalo dvojezičnih uličnih napisov, delovati jim je na to, da jim boče mogoče prej ko prej stopiti v tir, v katerem se nahaja bela metropola slovenska, jasno središče Slovenije! Kajti boljše popolna zmaga, nego samo polovična: dvojezični napisi podobni so itak oni živali, ki je „pol tiča pol miša“ in katera tava po — temi. Naj imajo svoje napise nasprotniki Slovanstva danes še — naša skrb bodi krepko in vztrajno širjenje narodne zavesti po teh mestih in izogibanje preneglih javnih pojavov

nedosorelih sahtev! Kadar se element Slovanstva toli okrepi, da in naših manjšin po gori imenovanih mestih postanejo večina, tedaj stopi odlok upravnega sodišča od 29. decembra 1893 tudi ondi sam ob sebi v veljavo.

Zlasti pa kličemo onim narodnim teosrčnim, ki vidijo v tem odloku Bog ve kako nevarnost za slovenski narod, naj se zavé! Mogoče je, da je ta nenadni ugodni ukrep Belorodijev kak tajni poskus koalitične ideje: nas jedenkrat za vselej odpraviti — nam se za to ni brigati! Mi poznamo svoje te ša je in znamo, kaj namjgre in koliko nam je še došeti — vse druge nam ni mar! Kaj si v nasprotnem taboru šepedejo in kaj ukropajo v našo kvar, na to se ne osirajmo — tudi mi smo politiki, tudi mi znamo kombinacije v diplomatizovanji, samo ako hočemo! Poslušimo se te svoje smofnosti; toliko interesantniša in nam v večjo slavo je politika naša, kolikor skrivnejša, tejša in opasnejša je. Dokazimo, da tudi iz malega znamo ustvariti veliko in da ni oni velikani, komur je na raspolago vsakojakih sredstev, marveč oni, ki si ta sredstva mora še le vsvarjati sami! Ne moti naj nas brezsmiselno kvansenje germanoflov, ki nas hoté plašiti, da boče Ljubljana vsled samoslovenskih napisov trpela v gospodarskem osiru, kakor da bi cvetelo gospodarstvo le ondi, kjer imajo govoriti German, Italijan in Madjar, marveč bodimo prepričani, da se boče Slovani gospodarski najbolje godilo tedaj, kadar boče sam gospodar v svoji domovini.

Istrski deželni zbor.

I. seja dne 3. januarja 1894.

Na posiv predsednika deželne zboru zbrali so se gg. poslanci k tihi maši v stolni cerkvi, katero je daroval prosv. biskup Flapp; bošje slušbe sta se udeležila od večine predsednik zbora in deželni odbornik dr. Cleva; od manjšine pa vsi zastopniki, nahaajodi se še tedaj v Poreču. Pri slušbi bošji so bile zastopane tudi druge oblasti.

O poludne so se zbrali poslanci v dvorani sv. Frančiška. Navsoči so bili: deželni glavar vitez Campitelli, o. kr. namestništven svetovalac vitez Aleksander Ellusaohog, 18 poslancev od večine s gospodom dr. Flappom vred, od manjšine pa 8.

Gusp. glavar je otvoril prvo sejo s nastopnim prečitanim govorom:

Veseli me, da vas zopet vidim v tej dvorani, kje ste se sedli na posiv cesarja k letošnjemu rednemu zasedanju, da raspravljate o koristih naše mile domovine. Pozdravljam Vas priredno, čestitajoč Vam sajedno za ravnokar nastopivše novo leto.

Prešlo je že 15 mesecev od zadnjega posebnega kratkega zasedanja, katero je moralo valje kratki dobi ostaviti pri vsakomur, ki občuti voličanstvo in sijaj deželne zastopa, le boleatne vtise. (Oho, včas bi nam bilo, da nam poveste — zakaj?! Urod.)

Vsled kratke dobe onega zasedanja, ki je bilo takrat sklicano nenadoma in ker letni čas takrat ni dopuščal marsikomu, da bi se mogel oddaljiti od svojih privatnih poslov, kakor tudi vsled izredno dolgega prestanka, nabrala se je množina dela za to zasedanje, kojemu sem bil povrnico načrtal program še v zaključnem govoru minolega zasedanja, naglašajoč važnost bodočega zasedanja, četudi sem pričakoval, da se sklido v kratkom.

Zatom govori o načrtih za gradnjo železnice, za šolske pristojbine, o preustroji deželnih uradov itd.

Nadeja se, da bodo poslanci raspravljali o teh predmetih tresno in resno, kakor zahtevata čast abornice in korist pokrajine. Deželni odbor da ni le dovršil vseh svojih poslov, ampak tudi vse one naloge, prijete od dež. zbora.

Občina Isola je močno nasadovala materijsko radi trtne uši. Deželnemu zboru boče se brigati morda še v tem zasedanju, kako obnoviti vinograde. Trtna uš se je pojavila tudi v tem (poreškem) okraju, a se ni bati tako hudih posledic, kakorane so v Izoli, ker so se jela upotrebljevati primerna sredstva od strani kmetijskega društva in od deželnega kulturnega sveta. Pridelak vina da je vzlic trtni uši nadkrivil vsa pričakovanja. V Istri se je pridelalo minolega leta 700.000 hektolitrov vina; a treba se brigati tudi za izv-

šanje, v kateri namen še deluje kmetijsko društvo in boče o tem raspravljati tudi v tem zasedanju.

Vsled obilnega viškega pridelka poboljšalo se je v Istri materijsko stanje (???) Ur., a Istri bi bilo še v večje materijsko in moralno korist, da je v tej dobi vladala stara sloga mej mesti in seli (šmek na klopah manjšine in vskliki: Na temelju ravnopravnosti!), sloga, koje nam usvetuje skupna korist, ne da bi se kršile pravice, ne da bi se odrekli svojim tešnjam, koje nam nalagajo individualne koristi in obča blaginja; sloga, pa koje moramo delati vsi, pridruživši se očetovskim nameram vladarja, kateri se neprestano zavzimalje za naše stvari, kakor mi je blagoisvolji zatrditi povodom mojega bivanja in poklona na Dunaju ter zatrditi tej pokrajini svojo cesarsko milost. Spominjajoč se Njega čutstvom podaniške udanosti pozivljam Vas, da pridnemo svoje parlamentarno delo s: „Erviva l' augustissimo Imperatore Francesco Giuseppe I.“

Večina je vskliknila: Erviva, manjšina pa gromoviti: Živio!

Predsednik predstavi na to vladnega zastopnika, o. kr. namestniškega svetovalca viteza Ellusaohoga. Ko je predsednik izrekel ime poslednjega, dvignila se je manjšina raz sedeže ter zapustila in corpore dverano.

Kakor čitamo po listih, pozdravil je vladni zastopnik deželni zbor v italijansem in hrvatskem jeziku.

Politiške vesti.

Slovensko društvo je imelo nedavno svoj občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni: dr. Ivan Tavčar, predsednikom; dr. Karol vit. Bloiweis, Josip Lavrenčič, dr. Kušar, Ivan Gogola, Lenče, Fr. Terček iz Ljubljane; Jurij Kraigher iz Hraš, dr. Albin Posnik iz Novogamesta in Viktor Globočnik iz Kranja.

Goriški deželni zbor pridne svoje zasedanje zopet dne 9. t. m. Raspravljaj boče o verifikaciji izvolitve grofa Alfreda Coroninija, o voličnem pravu učiteljev, o lovski zakoniki osnovi in drugo.

Na Čekem. Proti Praškemu mestnemu svetovalcu dr. Črnohoskem je začela kasenska preiskava radi motenja javnega mira. V poslednji seji mestnega sveta Praškega je rekel Črnohoraki: „Strašilo ječe in verig me ne boče nikdar oplasilo toliko, da se bi delal za blagor češkega naroda!“

Važne spremembe. Iz Serajeva poročajo „Obsoru“, da boče stavljen deželni glavar bar. A ppe l baje v dispozicijo. Na njegovo mesto pride baje dalmatinski ces. namestnik David pl. Rhoznfeld. Govori se tudi, da se oivilna uprava popolnoma odloči od vojaške, o čemur se je raspravljalo še minolega leta.

Iz Budimpešte poročajo, da sta se posvetovala včeraj finančna ministra Pien er in Wekerle od 10 dop. do 1/2 pop. in nadaljevala sejo ob 4. — „Magyar Ujsog“ javlja, da je imelo posvetovanje jako povoljen vepoh za energično, brzo uravnanje valute. Posvetovanja se nadaljujejo danes.

Istega dne začele se slovesnosti v prasnovanje 50letnice slovečega madjarskega pisatelja Mavricija Jokaja s slavnostno predstavo v narodnem in v ljudskem gledališču.

General Gurko, vrhovni zapovednik v Varšavi in poljski governor je takó teško bolan, da si pričakuje vsaki trenotek smrt. Gurko je star 66 let in je jeden najboljših ruskih generalov. Zapoveduje vojski nad 200 tisoč mož. Ruski car je imenoval njegovim naslednikom generala Pavleva, zapovednika posadke v Varšavi. General Pavlov je včeraj prevzel svojo visoko čast.

Anarhisti v Franciji se pridno pozapirajo. Vlada ima dokazov, da so razširjeni anarhisti po vsaj Franciji ter da občujejo redno s anarhiškimi savezami na Španjaskem, Angleškem, v Šviciji in v Belgiji.

Anarhist Valliant. Dne 5. t. m. so tega hudobneša v Parizu zopet zdravniško preiskovali. Njegove rane še niso zaceljene; trajalo boče še kaki teden dnij, predno ozdravi. Predsednik Cases mišli, da ne boče treba odnesti raspravo do prihodnjega porotnega zasedanja. Prva seja boče torej brčkono še 14. t. m.

Italijanski finančni proračun še ni dogotovljen, ker je dala Sicilija ministerstvu mnogo drugega opravila.

Ustaja v Siciliji. Povelje, katero odrokuje proglašenje isjemnega stanja v Siciliji, navaja na čelu prijavo ministrskega sveta kralju. V tej prijavi je rečeno, da so odnošaji sbok žalostnega opuščenja poslednji čas taki, da navadna sredstva ne zadostajo več.

Iz Palerma brsojavljajo, da so zapri poleg poslancev Giufrida in treh predsednikov delavskih savez v Trapanu, Messini in Ginguentu še druge tri šlane svase. V Palermu se bile tudi hišne preiskave, vsled katerih so zapri mnogo ljudi.

V Calatafini je naštevana množica navalila dne 5. t. m. na užitninsko postajo s krikom: „Doli v učitaino! Hočemo prosto prodajati!“

Iz Aten brsojavljajo po zanealjivem viru, da je nemški odposlanec predložil grški vladi spomenico, v kateri ugovarja proti odpravi jamčevine in proti znižanju obresti državnega dolga v interesu pravice nemških podanikov. Angleški zastopnik je obnovil svoje ugovarjanje.

Turško-črnogorske prijateljstvo. Poslednji dogodki ob meji provzročili so tople izjave prijateljstva med črnogorsko in turško vlado. Obe vladi sti naročili komisiji, da nadaljuje pretrgano delo v poravnanje nedostatkov ob meji. Črnogorska vlada naročila je poleg tega še mejnim oblastim, da uvedejo stroge naredbe, da se preprečijo mejsobni napadi ob meji.

Različne vesti.

Današnja večerna izdanja stane v Trstu 3 nš., v Gorici pa 4 nš.

Odbor polit. društva „Edinost“ boče imel jutri, v nedeljo, ob 10. uri predpoludne svojo sejo v prostorih „Del. podp. društva“. Gospodje odborniki in njih namestniki so vabljani udeležiti se te seje v polnem številu.

† Jurij Kraigher. Dne 5. t. m. je umrl v Hrašah pri Postojni tamošnji posestnik, trgovec, podžupan in deželni poslanec Jurij Kraigher v 84. letu dobe svoje. Pokojnik je bil jako posnat po vsem Postojnskem okraju kot inteligenčen in isveden gospodar; dovršil je visoko šolo za kmetijstvo na Dunaji. Bil je unet narodnjak. Lahka mu semlja slovenska! — Pogreb boče jutri v nedeljo ob 9. uri sjutraj na pokopališče v Hrenovicah.

Odklekanje. Nj. Vel. cesar je podelilo ljubljanskemu stolnemu proštu š. g. Lenartu Klofutarju red železne krone III. vrste.

Mestna občina ljubljanska je pristopila kot ustanovnica k društvu „Radogoj“ s prisnkom 1000 kron.

„Narodni Dom“ v Ljubljani pridno vender skoro graditi. Upravni odbor raspisuje dražbo za sidarska dela na 31. januarja t. l.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je pri Ivanu Ivanovem Jajdiču na badnji dan pravoslavne družbe 2 kroni 38 stotink. — „Gigi“ Muha podaril 20 stotink.

Predsednikom Goriške štitalnice je bil v sredo sveder izvoljen ces. svetovalac, gosp. Fran Vodopivec.

V Gorici je umrl bivši gimnazijski ravnatelj Fran Schaffenhauer.

V Ljubljani hočejo uvesti električno rasvetljavo.

V Št. Petru na Krauu so osnovali štitalnico mesto prejšnjega društva „Mir“.

V Splitu se je osnovalo društvo za širjenje javnega pouka mej priprostim ljudstvom. Kakor vsikdar je bil tudi tu dičai biskup Strossmayer mej prvimi, ki so pričakili temu društvu na pomoč, podarivši mu lepo svoto 500 glđ. Ob tej priliki je slavni vladika pisal omenjenemu društvu pismo, v katerem pravi, da ni plemenitejše stvari, nego delati na to, da povzdignemo rod svoj in ga usposobimo za one plemenite svrhe, za katere se bore njega prvaki.

Boj za slovenske šole v Trstu. Dunajski „Vaterland“ piše: Kakor znano, boré se tržaški Slovenci že več let za jedno mestno šolo se slovenskim učnim jezikom. Prvo prošnjo je podpisalo 53 slovenskih starišev; poslednje prošnje pa, došle iz vseh okrajev mesta, je podpisalo kakih 600 slovenskih starišev s več nego 1000 otrok, podvrženih

loški dolžnosti. Tržaški signori stoji še vedno na starem stališču: slovenske otroke poganjajo iz mesta v bližnje šole po okolici, odrekajo jim mestno ljudsko šolo so slovenskim učnim jezikom. Moj slovenskim prebivalstvom pa se vedno bolj širi zavest o svoji dobri pravici, vspešujoča k vstrajnosti in odločnosti.

Od Sv. Ivana se nam piše:

Conjena „Edinost“! Poleg tolikih „Silvestrovih večerov“ imeli smo i mi svojega. Ob 8. uri svečer zbrala se je v prostorih našega bralnega društva toliko občinstva, da so bili naši, sicer lepi in veliki prostori tesni. Počastili so nas s svojo navzočnostjo vrli nadopolni „Slavaši“ iz sv. Marije Mag. spodnje. Ta obisk nas je zelo, zelo razveselil, tem bolj, ker so vrli pevci „Slavaši“ sami mladi fantje, veseli in dobri pevci, a kar največ volje: izvrstni, nustrastni narodnjaki, kakor smo se prepričali iz govora njih voditelja. Da bi imeli mnogo več takih zborov — vsaj v vsakem okraju po jednega — potem ni se nam bati za svoj obstanek.

Program veselice vrtil se je v občo zadovoljnost. Pohvaliti moramo naš novi pevski zbor, katerega je v poldnevem mesecu izvrstno izveščal g. P. r. e. t. a. r. Tamburaši so že tako priljubljeni, da je vsaka pohvala odveč. „Ribničana“ je isvajal g. Rašom s spremljevanjem tamb. zbora in mešanega pev. zbora, da se je občinstvo smejalo. „Ne puaj me majko“ udaral je g. Zadrnik na brač a le njemu lastno spretnostjo. Konec in krona veselice je bila, kakor sploh pri vseh narodnih veseliceh, igra. Naše igralko in igralca so že znani, da so zelo marljivi. Da je g. Ne-goče v svoji ulogi šibal in grajal naše domače nerodnosti, kdo bi mu zamiril? Tako je prav! Dokler je kaj nerodnosti, le odločno po njih, naj greš Peter ali Pavel, vsakega je treba prijeti. Po veselici bila je prav šivahna zabava. „Slovaši“ so prepevali, da je bilo veselje. Naš stari narodnjak, g. Trobec, jih je presrečno pospremil v imenu „Bralnega društva“. Dolgo smo se radovali pri res izvrstni kapljici ter se razšli želeči si „sredno novo leto“!

Požar v Dragi. Piše se nam iz Drago: Tovorni vlak državne železnice, ki vozi vsak dan okoli 11. ure predpoludne mimo Drage, spalil je danes vas. Začeti od novega leta imajo nekotni stroji takove dimnike, ki so uprav stvarjeni proizročiti požar in ki so že pred nekotnim časom vsled prošnje in pritožbe bili vsavljeni iz prometa. Pri strahoviti burji metala sta dva dimnika, kajti vlak imel je dva stroja, cele snope iskor na vas, in predno je došel vlak na bližnjo postajo, stala so tri ali četiri poslopja v plamenu. Kakor blisk širil se je požar po vasi pri grozoviti burji. Misera contribuens plebs joče in plače pod nemilim nebom — ne morem dalje, srce mi

Nevl društvi. V Plasini so osnovali kmetijsko podružnico, na Slapu pri Vipavi pa bralno društvo.

Narodna požrtvevalnost. „Slov. Narod“ je nabral za družbo sv. Cirila in Metoda od 17. maja do 31. decembra 1893. leta 5433 kron in 40 stotink.

Rojaneko posojilno in konsumno društvo. Iz skromnega početka se je prekorišno društvo vepelo mej najkrepkejše slovenske nadruge tor obeča sčasoma postati prava narodna trdnjavica v Trstu. Minclo leto je to društvo zopet prav lepo napredovalo kajti imelo je 81.638 for. 89 kr. prometa, koji je tedaj za 43.7000 glđ. večji nego leta 1892. ter se je po tem takom več nego podvojil. Udov se je vpisalo od časa njega obstoja vkupe 278, a koncem m. l. jih ostaje še 198. Zadržni deleži udov znašajo 7452 glđ. 98 kr. Posojila so se leta 1893. dovolila na menjico 22 sadružnikom v sneaku 1818 for. Dohodkov je bilo 41067 glđ. 96 kr., troškov pa 40570 glđ. 93 kr. Čisti dobiček znaša 851 glđ. 97 kr., ter je za 463 glđ. 62 kr. večji nego l. 1892. Reservni zaklad znaša po pribitem prispevku lanskega diatega dobička 705 glđ. 58 kr. Jestvin v sadružni prodajalnici se je prodalo udom in neudom za 23.700 glđ. 21 kr., vina pa v društveni krčmi za 11.973 glđ. 85 kr. Predstojede vrstice jasno kažejo, kako plodonosno deluje to društvo, koje znovič priporočamo slovenskomu občinstvu v mestu in okolici. Pod marljivim vodstvom sedanjega odbora in predsednika g. Pišča n o a obeča še boljših vepohov v tekočem letu, radi česar naj bi se slovensko

občinstvo s zanimanjem in resnostjo oprijelo tega prekorišnega zavoda ter se pri njem posluževalo. Kakor je razvidno v naših inestratih vzdržuje ono lastno prodajalnico v ulici Belvedere, lastno krčmo in mesnico pa v Rojanu poleg cerkve. Novi udje se še zmirrom sprejemajo ter se lahko zglase v prodajalnici. Osobito sedaj, ob začetku novega leta priporočamo občinstvu, da se domiali reka „Svoji k svojim“ ter k društvu pristopi samo sebi v korist.

Nastopki napadov krških Italijanašev na Senjske Hrvate. Avgusta meseca smo javili o napadu krške fakinaše na Senjske izletnike. Čujemo, da je sedaj odredilo c. kr. državno pravdnistvo v Rovinju preiskavo proti devetnajsterim izgrednikom. Pozvanih je 17 svedokov, izmed katerih so trije iz Senja.

Minister graf Wurmbrandt v Trstu? „Deutsche Ztg.“ prinša krčjav z Dunaja, da odpotuje v kratkem trgovinski minister v Trst. K tej vesti dodaje isti list, da bodo tržaška vprašanja torej v kratkem rešena.

Risarsko in slikarsko šolo enujejo v Gorici. Za začetek osnuje se risarska šola za učence, katera se razširi potem v popolno strokovno šolo, v katero bodo sprejemali tudi nadarjene deklice.

Nemščina v Celovcu. Mestni svót celovški je proustrujil mestni statut. Namesto 21 odbornikov, bode jih 30. Novi statut določa kot jedini uradni jezik — nemščino. Slovenskim ulagam mora se dodavati nemški prevod. Prav kakor pri nas! Ubogi § XIX.!

V Zagrebu je umrl znameniti hrvatski pisatelj prof. Ivan Broz. Glavna stroka mu je bila jezikoslovje.

Delovanje zdravniške postaje. Meseca decembra 1893. iskalo je pomoči pri zdravniški postaji 714 oseb (491 na postaji sami, 283 na domu). — Od 31. decembra 1892. do 31. decembra 1893. lečilo se je pri zdravniški postaji 6663 oseb.

Mraz in burja. Včeraj odjenjala je burja in tudi mraz je nekoliko posehal. Že smo se nedejali „boljših časov“, a bila je golju-fiva nadaja. Ta dva potuhnjena pripravljala sta se na nepričakovani napad in danes navalila sta na nas z vso svojo silo. Mraz je intenziven, burja pa tuli, da je groza. Bog ana, o kolikih nesreдах bodemo čuli jutri! Nalavava cel božji dan ostra soda, da jemlje dloveku kar vid. O strašnem, neobičnem mrazu prihajajo vesti iz vseh krajev severne in srednje Evrope. Na Dunaju je zmrazilo več ljudi. Burja pa je razširila svoje gospodarstvo celó nad Benečansko in Gorisko.

Danes popoldne porinila je burja v ulici della Pesa z vso silo „tramvajev voz proti nasproti prišedejemu tramvajevemu vozu. Na sročo ni bil poškodovan nikdo. Promet je bil za nekaj časa vsavljen.

Požari. Včeraj popoldne je nastal ogenj v sladč.čarni gosp. Antona Tavčarja v ulici Dogana vsled tega, ker je padla steklenica ruma v žerjavico, se razbila, vsled česar se je unel rum in plamen prijel druge lahko upaljive predmete. Gasilci so zadušili plamen. Škode je do 300 glđ. Blago je zavarovano. — Majhen ogenj je nastal včeraj s jutraj v skladišču oglja Martina Rubariča v ulici S. Michele hāt. 3. Škoda je nesnatna. — Sinoč ob 10. uri je nastal ogenj v čiščilnici na olje na Vrđeli. Vnolo se je podstrešje, ker je zubelj udarjal skoz neko poklino na dimniku. Poslopje je zavarovano.

Neuvadna smrt. Včeraj je prišel v Perkovo prenočišče na Corsu 55letni pomorski kapetan Anto Duboković iz Hvara v Dalmaciji. Mudil se je v Trstu po svojih opravkih že teden dnij; dne 3. t. m. namerjal je vrniti se v Dalmacijo s parnikom „Via“, toda parnik sbok silne burje ni mogel iz pristanišča. Duboković je ostal ves čas na parniku in potem se vrnil v Perkovo prenočišče. Stopil je v sobo necega bolnega znanca, kateremu je pripovedoval svoje trpljenje v tej dobi. Ko je končal svoje pripovedovanje, sklonil je glavo na znančovo posteljo. Prisotna gospodinja mislila je, da je omedlel in prihitela s oetom in vodo v pomoč, a Duboković se ni zavedel. Poklicali so Trevesa, a ta se je takoj osvedočil, da je nesrečnež mrtev. Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu, danes ali jutri pa je vkrajo v Dalmacijo.

Zmrznjen parnik. Iz Belegrada javljajo dne 5. t. m., da je parnik „Pandova“, kateri je plul po Donavi proti Bolemgradu,

obkolilo ledovje, takó, da je moral parnik ustaviti vožnjo. Ledu je bilo toliko, da je skoraj zrušilo parnik. 40 popotnikov moralo je preživeti v takem položaju dva dni in jedno uoč v smrtuem strahu, trpeč glad in grozen mraz. Konečno jih je prisilil glad, da so se napotili po zmrzneni Donavi v velikih nevarnostih do obrežja, potem so sredno prišli v bližnjo vas.

Obešena ženska. V Belovaru so obesili dne 4. t. m. neko Draginjo Mervo, ker je bila zastrupila svojega moža, oglarja.

Grozen roparak umor. Iz Kraljevega Gradca na Češkem, brzjavljaje dne 5. t. m. na Dunaj: Sinoč so udri roparji v bližnjem selu Velike Skalice v stanovanje trgovca Löwyja, ubili njega, njegovo soprogo in dve hčeri z železnimi drogi in sekirami in odnesli vse, kar so mogli najti vrednega. Tretja hči je še živa, toda težko ranjena. Morilci so trije bratje, izmed katerih je prišel najmlajši nedavno iz ječe. Dva so že zaprli, tretji je pobežnil.

Sodnijsko. Dne 15. oktobra minolega leta napadla je neka druhal s kamenjem neko družbo v gostilni „Al Mondo nuovo“ v ulici Cologna, in razbila več oken na steklenem salonu v vrtu iste gostine. Zaradi teh izgredov sta bila obsojena dne 4. t. m. radi javnega nasilstva 23-letni sodar Ljudevit Brajnič in 30-letni težak Maksimiljan Valenčič, vsak na šestmesečno ječo in na povrnitev škode 17 glđ. za razbito steklo. Soobtoženi 33-letni ribič Miha Sternat je bil oproščen zatožbe.

Čudna tatvina. V Lloydovem arsenalu so zasačili 53-letnega modelerja Jakoba Zrezka iz Prage, pristojnega v Trst, ko je trgjal kolke in pošne znamke v arhivu. Zrezka so zaprli. Ta čudak je obstal, da je trgjal še dlje časa te znamke, ter jih dajal svojemu 14-letnemu sinčku, kateri strastno nabira stare pošne znamke. Zrezek je v Lloydovi službi 23 let; nikdar ni bilo slišati proti njemu najmanjše pritožbe.

Zblaznel je 37-letni kotlar Anto Makulus, stanujoč v ulici S. Marco hāt. 20. Odveli so ga v bolnico.

Pollojsko. Zaprli so radi teškega telesnega poškodovanja 49-letnega težaka Franja M. iz Trsta. Iskalo ga je sodišče že dlje časa. — Včeraj o poludne odnesli so neznani tatovi sodček slanib rib tvrđki Semler & Gerhardt. Menda imajo gospodje toliko vina, da so si preskrbeli slanib rib, da je laglje popijejo? — Na obali Sanitá je ukradel nekdo prazen sod, vreden 12 glđ., lastništvo gostilničarja Jurija Findinga v ulici Scussa. — 28-letni dninar Just M. iz Trsta je razgrajal po noči v kavarni Cesareo na trgu Cavana. Stražarji so ga odveli v zapor, da se pomiri.

Drzen tat. Častiti čitatelji „Edinosti“ se menda še spominjajo, da je dne 23. novembra min. leta, kakor smo bili objavili, odnesel drzen tat pri belem dnevu isočno omarico, vredno kakih 2000 glđ. zlatarju F. Stopperju na Corsu. Dne 4. t. m. je prijel g. policijski oficijal Tiz 43-letnega brezposelnega zlatarskega pomočnika Avgusta Lazaronija, stanujočega v ulici Torretta hāt. 6. Isti je obstal, da je vzal omarico sam, jo odnesel na svoj dom in rastopil zlato. Zaprli so kot sokrivca tudi 46 letnega zlatarja Edvarda Mantovanija iz Vidma (Udine), kateri ima svojo prodajalnico na Barrieri hāt. 25, ker je kupoval zastopljeno zlato.

Loterijske številke. Izrebane 5. t. m.:
Trst 33, 3, 35, 30, 62.
Budimpešta 22, 6, 33, 3, 73.
Linc 3, 44, 79, 55, 84.

Najnovejše vesti.

Brno 6. Glasom službene prijave švicarskega konzula v Barceloni, odrejeno se stroge naredbe vsled poslednjih anarhističnih atentatov. Vsi tujci, ki so hočejo nastaniti v Barceloni, morajo se predstaviti civilnemu guvernerju ter se izkazati s popotnim listom in drugimi papirji. Vse tujce vpišejo v posebno knjigo.

Budimpešta 6. Zdavnej že opazujejo pri tukajšnjem poštnem uradu, da primanjkuje denar iz vrednostnih pisem. Dena so jemali iz pisem ter iste zapečatili znova, in taka pisma so se dostavljala na naslov. Računijo, da je ukradenih na ta način do 30 tisoč glđ. Včeraj je zginil nek poštni uradnik, na katerega loti sum te tatvine. Odrejena je preiskava.

Berlin 6. „Socialist“ poroča, da je ukazal načelnik stražarjev sinoč natanko preiskovati kleti pod uradom policijskega predsedništva, ker se je bal, da so skriti tam peklenški stroji. To je razjezilo predsednika takó, da je zahteval umirovljenje načelnika policije. — Berolinski anarhisti se pa strogo nadzorujejo.

Smešnica.

A.: „Prosim te, prijatelj, posodi mi kak klobuk; odnesla je mojega burja.“

B.: „To si pa mnogo sročnejši, kakor sem jaz. Meni je pa odnesla burja mojo ženo z vso gotovino, kar jo je bilo v hiši in zapihala po vrhu še nekega prijatelja za njo.“

A.: „In oba se nista mogla ustaviti burji?“

B.: „Menda je bil žakelj z denarjem pretežak.“

Narodno-gospodarske zadeve.

Trgovinski promet v Trstu.

Is poročila „Društva za trgovino s sladkorjem“.

Uvoz leta 1893. 8.87.000 mt. stotov in sicer 75.000 za inozemstvo in ostalo za eksport. Uvoz je bil za 153.000 met. stot. večji od l. 1892.

Izvoz leta 1893. z 816.880 met. stotov je bil tudi večji za 129.450 mt. stot. od leta 1892. Skoraj polovica, t. j. 376.110 metr. stot., odposlalo se je na Turško. Po tem pride Egipt z 72.810, Grško z 64.025, Bulgarija z 41.560, Tunis in Tripoli z 27.720, Indija z 19.620, Albanija z 18.100, Gibraltar, Cipro, Malta z 36.030 itd. Celó na Angleško 37.940.

Med avstrijskimi tovarnami, katero pošiljajo robo v Trst, bila je v prvi vrsti Pečkova z 1492 vagoni, potem Austerlitz z 649, Kojetin 602, Bük 544 itd.

Eksekutivne dražbe.

C. kr. okr. sodišče Koper. 16. jan. in 15. febr. t. l. posestvo Jakoba Petarč pok. Jakoba pok. Gašparja v 1—19. zemljišnem telesu uložka št. 306 kat. občine Karkaveo cenjeno na 355 glđ. 2 kr.

C. kr. deželno sodišče Trst. 18. jan. in 19. febr. t. l. posestvo Ivana Boiti in Franjo Boiti roj. Carlin pod tab. št. 199 Čarbola spodnja, cenjeno na 5198 glđ. 89 $\frac{1}{2}$ kr.

C. kr. okr. sodišče Ajdovščina. 8. febr. 8. mar. t. l. posestvo I. Piščanca pok. Jojpa v uložku št. 157 občine Rifenberg, cenjeno na 1939 glđ. 9 kr.

Največji slovenski tednik

„SOČA“

s priloga „Primorec“ in „Gospodarski List“ v „Goriški tiskarni“ Andr. Gabrček v Gorici stane celo leto 4 glđ. 40 kr. — „Primorec“ izhaja vsak drugi petek in stane sam 80 kr. na leto. — „Gospodarski List“ izhaja enkrat na mesec in stane sam 1 glđ. 20 kr. na leto.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Trstu v tobakarnah g. M. Lavrenčiča nasproti velike vojašnice in g. J. Pipana v ulici Ponte della Fabra.

DROGERIJA

na debele in drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corso, Piazza delle Legna 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kožijo z Angleškega, iz Francije. Nemšje itd. Velika zaloga finih barv (in tubeti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkote in pode.

Mineralne vode

iz najbolj znanih vrelcev

kakor tudi romanjako žveplo za žvepljanje trt. 104—38

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Minussija, pripravljajoč se najtopleje in obljubljujoč natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Clanom „Delalskega podpornega društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takine društvena zdravnika predpišeta. Za slučajne lekarske potrebe se pripravča.

104—30

Ivan Mizzan.

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carine vred.)

	Cena od for.	do for.
Kava Mokka	100 K.	176.- 178.-
Ceylon Plant. fina		182.- 184.-
Perl		188.- 192.-
Java Malang		164.- 169.-
Portorico		182.- 184.-
Java Malang		164.- 169.-
Guatemala		164.- 165.-
San Domingo		164.- 66.-
Malabar Plant.		180.- 182.-
native		170.- 172.-
Laguayra Plant.		176.- 180.-
native		170.- 172.-
Santos najljepši		169.- 161.-
srednje fini		155.- 157.-
srednji		152.- 154.-
ordinar		142.- 115.-
Rio oprani		172.- 175.-
najljepši		154.- 158.-
srednji		150.- 152.-
Skladnice: Mt. et. 82420.		
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K.	34.75 35.-
Concassé		36.50 37.-
v glavah		37.50 38.-
razkosani		38.- 38.25
Skladnice: Mt. et. 6250.		
Riz italijanski fini	100 K.	19.- 19.50
srednji		18.- 18.50
Japan fini		17.75 18.-
srednji		15.75 16.-
Raugon extra		15.- 15.25
I.		14.- 14.25
II.		19.- 19.25
Petrolaj ruski v sodih		
v zabojih od 29 kil.		5.75
Olje italijansko najljepši	100 K.	90.- 94.-
srednjefino		52.- 54.-
bombažno, amerik.		42.- 46.-
dalmatinsko		41.- 42.-
Limon Mesinaki	zaboj	3.50 4.-
Femaranó		3.50 4.-
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	63.- 64.-
Bari		67.- 69.-
Pinjoli		80.- 82.-
Rošilji Dalmatinski		7.- 7.50
Puljčki		7.75 8.-
Smokve Puljske		13.- 14.-
Grške v venci		30.- 34.-
Sultanina		22.- 24.-
Vamperli		25.- 26.-
Oljabe		39.- 40.-
Polenovke srednje velikosti		36.- 37.-
volike		40.- 41.-
malo		14.- 14.50
Slaniki v velikih sodih		5.- 5.50
Domaci pridelki.		
Fitol: Koks	100 K.	10.- 10.25
Mandoloni		9.- 9.25
svetlorudeci		9.50 9.75
temnorudeci		10.50 11.-
bohinjski		7.25 7.50
kanarček		5.50 5.75
beli veliki		6.50 6.75
mali		85.- 92.-
roženi, dolgi		9.25 9.50
okrogli		9.75 10.-
mešani, hrvatski		11.- 11.25
štajerski		6.50 7.-
Maslo fino štajersko		6.25 5.50
Jecmen št. 10		2.80 3.-
9		9.25 9.50
8		9.75 10.-
7		11.- 11.25
Želje kranjsko		6.50 7.-
Bepa		6.25 5.50
Krumpir, štajerski		2.80 3.-
Proso, kranjsko		9.25
Leča, kranjska		13.-
Spah ogetski		52.- 53.-
Mast ogetska		60.- 61.-

Trgovina.

Moka. Likvidacija ob koncu leta ni bila tako nesrečna, kakor se je mislilo. Prometa pa ni bilo nikotnega radi praznikov in grdega vremena. Zabeležiti pa nam je to-le izvredno prikazen, da je pšenica od konca decembra sem jela dražiti, tako, da je danes dražja 20-25 novč., dočim je bilo prejšnja leta ravno nasprotno. Mogoče, da utegne ta okolnost probuditi nekoliko kupčijo. Cene v mlinu Economo so nastopne: št. 1 gl. 15, št. 2 gl. 14-25, št. 3 gl. 14, št. 4 gl. 13, št. 5 gl. 12-25, št. 6 gl. 11-25, št. 7 gl. 9-50, št. 8 gl. 8-50. Lani na pr. se je prodajala v tem mlinu št. 6 po gl. 12; z drugih strani so ponujali celo po 10 gl. 80 nvč.

Otrobi. Samo mlin Economo je napravil nekoliko pogodb do konca aprila po gl. 4-50 v vrečo vred.

Drobni otrobi. Za levantinske se zahteva gl. 4-10-4-50, Economo gl. 4-25 v vrečo vred. Kupčija neanurna.

Seno prve vrste se je prodajalo po gl. 5.-, druge vrste po gl. 3-60.

Slama prve vrste po gl. 3-60, druge vrste po gl. 3-20.

Jajca na debelo po gl. 3-30-3-70. Piške po gl. 1.- do 1-50. Kokoši po gl. 1-20-1-60.

Les. Kupčija jako trdna. Prodalo se je 10.000 dl iz Stirske 0026 X 0027 od 023 X 035 po 50 gl. 100 kovov.

Trgovinski brzojavi.

Budapest. Pšenica za spomlad 7-53-7-54, za jesen 7-73-7-74 Kurusa stara - - - - - nova 4-95 do 4-98 za maj; za junj 4-25 4-98. Oves za spomlad 6-71-6-73.

Pšenica nova od 77 kila f. 7-45-7-50, od 78 kila f. 7-55-7-6; od 79 kila f. 7-65-7-70, od 80 kila f. 7-70-7-80, od 81 kila for. 7-85-7-90, od 82 5-55-5-75; ovs novi 6-73-7-30.

Jecmen 6-65-9-25; proso 4-30-4-70; Povpraševanje po pšenici živahno. Cene jako trdne. Prodalo se je 25.000 mtr. 2 1/2, 5 nvč. dražje. Z drugimi vrstami žita vedno mala kupčija, cene nespremenjene. (Vreme lepo).

New-York. Moka 2-30. Buda-Pest. Spirit 15-50-10. Vratilava Spirit 50° po 48-30 - 70° po 28-90. Havre. Kava Santos good average 103-75, za maj 101-50.

Hamburg. Santos good average za januar f. 83-25 mare 82-75, maj 81 1/2, trg boljše razpoloženo.

SVOJI K SVOJIM!

Alois Vesel trgovec „Barriera venecia“ št. 2 priporoča se slavnemu občinstvu svojim različnim blagom jestvin, moko, kava, riža, sira, salamo itd., vse najbolj vrste in po zmernih cenah. Naročbe obavljajo se hitro in solidno kakor za mesto tako na delo. 1-26

Gostilna Ivana Trevna v ulici Madonina št. 29. se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točijo se zmirom izvrstna istrska in okoličanska vina po najnižji ceni. Točna potreba z gorkimi in miznimi jedmi. 2-52

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Mude Vecchia št. 1. prodaja in popravlja ure po niski ceni. Priporoča se slavnemu občinstvu. 5-52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja pošteno in vestno potrebo. 2-52

Gostilna „Al Telegrafo“, Piazza Dogana št. 2 toči istrsko vino po 28 nvč. belo po 32 nvč. V družino po 26 nvč. od jednega litra višje. Izborna kuhinja. Sprejemajo se naročila na obed in večerje po zmernih cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Udani 26-2 V. Covacich.

Zdravnik 13-48
Dr. M. Lukšič-Nizetič
ordinira od 3-4 popol.
via Madonna del Mare 2, II.
(V slučaju potrebe tudi po noči).

Škropilnice in zvepljalke inženirja Živica.

Vsake vrste stroji za kmetijstvo in obrtništvo, motori (gonitelni stroji) na par in s petrolijem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi trdke

Schivitz & Comp.
(Živio in družb.)
v Trstu, ulica Zonta 5.

NOVA PATENT samotvorna škropilnica za trte in rastline „Syphonia“

presega vse dosedaj poznane škropilnice, ker deluje samotvorno. Več tisoč teh škropilnic je v prometu in isto toliko pohvalnih pisem pričajo da iste nadkrijujejo vse druge zisteme.

Ph. Mayfarth & C.

tovarne gospod. strojev. Posebna tovarna za vinske atikadnice in stroje za iskoriščenje sadja. Dunaj, II./1, Taborstrasse 76. Katalogi zastavlj. — Vsprejemajo se zastopniki. 1-10

Assicurazioni generali.

v Trstu (društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnelo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebnoma pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanoga blaga in zavarovanje na življenje. Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1892. f. 49,162 470-81 Premije za poterjati v naslednjih letih f. 25,791 131-60 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1892 f. 141,876 488-70 Plačana povračila: a) v letu 1892 f. 8,851 456-69 b) od začetka društva do 31. decembra 1893 f. 253,099 377-58 Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanih, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši. 12-12

ALLA NUOVA ABBONDANZA

Gostilna s prenočiteli ulica Torrente 15, 24-6 priporoča podpisani slavnemu občinstvu. Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2. ure popoldne, s izvrstnimi namiznimi in desertnimi vini ter izvrstno kuhinjo. Dreberjevo pivo po niskih cenah. Za točno in vestno potrebo jamči ponizni **F. FAVERO.**

Teodor Slabanja

orebar v GORICI (Görz) ulica Muvelli št. 17 se priporoča pred. duhovščini za napravu cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medesine, kot: monstrance, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebej in pozlstim. Da si zamorajo tudi menj. premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji predastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavlili. Ilustrovani cenik franco. Pošilja vsako blago dobro opravljeno in poštino franco! 1-24

„Tržaška Hranilnica“

(Cassa di Risparmio Triestina) Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 nvč. do vsakega dnešnega dan v tednu razen praznikov, in to od 9-12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12. ure popoldne. Obrestni na knjižico 3/4. Plačuje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske do 100 gl. precej, preko 100 do 1000 mora se odplačati 5 dni in zneske preko 1000 gl. po 6 dni. Ekomptuje menšice domicilirane na tržanskem trgu po 4 1/2. Posljuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gl. po 4 1/2. Višje zneske od 1000 do 5000 gl. po 5. Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu. Obresti po dog. voru 1-24 Trst, dne 22. novembra 1893.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

si occupa di tutte le operazioni di Banco e Cambio - Valute. a) Accetta versamenti in conto corrente abbuonando l'interesse annuo per banconote 3% con preavviso di 5 giorni per 3/4, 4 mesi fisso 12% 3/4, 8 mesi fisso 8% 3/4, 1 anno fisso 8% per Napoleoni 2% con preavviso di 20 giorni 2 1/2, 3 mesi 2 1/2, 6 mesi 3% 5% b) In banco giro abbuonando il 2 1/2% interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20,000 — a vista verso obbligo; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. c) Conteggia per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno. Assume per propri correntisti l'incasso dei conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilassa loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi. d) Si incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e couponi, verso modica provvigione. e) Procura la bolatura di valori Esten con la massima sollecitudine ed a condizionali medicissime. f) Vende le lettere di pegno 4 1/2% e obbligazioni comunali 4%, con 5% di premio dalla Banca Commerciale Ungherese di Pest. Le lettere di pegno 4% della Banca Ipotecaria Ungherese, nonché le obbligazioni comunali 4 1/2%, della stessa banca. Le lettere di Pegno 4 1/2%, assenti da imposta della Banca Provinciale Ipotecaria della Croazia e Slavonia in Zagabria. La Filiale della Banca Union accetta in custodia verso una tenuissima tassa effetti di qualsiasi specie, procura l'incasso dei couponi alla scadenza e la verifica dei titoli sorteggiati. Trieste, 17 ottobre 1893. 1-12

Riunione Adriatica di Sicurtà

21-1 v Trstu. Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah. Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1902 Glavnica društva f. 4,000,000- Premijna rezerva zavarovanja na življenje f. 13,928 348-98 Premijna rezerva zavarovanja proti ognju f. 1,632 248-22 Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju f. 49,465-07 Rezerva na razpolaganje f. 500,000- Rezerva zavarovanja proti prominjanju kurzov, bilanca (A) f. 333,822-42 Rezerva zavarovanja proti prominjanju kurzov, bilanca (B) f. 243,831-83 Rezerva splošnih dobičkov zavarovanja na življenje f. 500,000- Občna rezerva dobičkov f. 1,283,164-86 Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši.)

„Slovanski Svet“

ki ishaja v Trstu, 10. in 25. dne vsakega meseca na 20 velikih straneh stoji sedaj v VII. leto s svojim slovanskim kulturnim programom. Program lista je: nacionalna avtonomija vsakega naroda Avstro-Ogerske, z njeno pomočjo doseganje historičkih državnih prav, zagovarjanje skupnega literaturnega jezika za vse Slovane, raskrivanje zgodovine cirilometodijske cerkve med zapadnimi Slovani, pospeševanje smisla za slovansko narodno poezijo in umetnost, seznanjevanje slovanskih narodov po poročilih o dogodkih, kulturnem in literaturnem delovanju.

„SLOVANSKI SVET“
stoji za celo leto 4 gl.
za pol leta 2 „
za četrta leta 1 „
Za učitelje, učiteljice in dijake, na leto po 40 novč. manj. Naročnina se pošilja upravnistvu v Trst.
Upravnistvo „Slovanskega Sveta“ v Trstu.

POZOR!

Podpisani priporoča svojo v via Nuova št. 27 ležečo **trgovino z manifakturnim blagom** (prej Ivan Millič) ter da v istej prodajam raznovrstno volneno blago, kakor tudi židane in volnane robce **M. Millič.** 52-59

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v **New York & Philadelphia** koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani zastop 40-1 „Red Star Linie“ na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri **Josip-u Strasser-u** Stadt-Bureau & commercialer Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in Innsbruck.

SVOJO VELIKO ZALOGO olja iz oliv

priporoča 3-52 **Enrico gm. Carlo Gortan** via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Tinct. capsici compos. (PAIN-EXPELLER)

se prireja v Richterjevi lekarni v Pragi (v zalogi o d. likovna ne lekarne Praxmarer v Trstu, P. Grande) obče poznano doblino ublažujoče drganje, dobiva se po večini lekarn v steklenicah po gl. 1.20, 70 in 40 kr. Pri kupovanju treba biti previdni in je vsprejeti le take steklenice kot pristne, ki so prevedene z „sidrom“ kot varstveno znamko. Osrednja razpošiljalnica: **Richter's Apothekes z. Goldenen Löwen. Prag.** 1-44

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1. priporoča častitim svojim odjemnikom in slavnemu občinstvu **ново priprave blago za moške in ženske obleke, volnene robce in plitene zavratnike, poštoje kitje plitene in iz šofa, ogrinjala iz flanelo, barhent beli, sivi in raznobarni, maje, spodnje blače iz volne in ketonine, nogovice volnene in iz kotonine, rokavica, flanel za obleke, srajce bele in v raznih barvah, ovratnike, sapstavnice, židane zavratnike za moške, dežnike, židane robce, čopice, volnene komaše, volno za nogovice, kožuhovino in mufo, kakor tudi vse ostale predmete za pouk v ročnih delih v šolah po najnižjih cenah. Pri vseh naročbah zagotavlja točno in pošteno potrebo. 57**